

Bezdroża

travelbook

Egipt

ERGO
HESTIA

Ubezpieczenie
w podróży

Autor przewodnika: Szymon Zdziebłowski

Współpraca: Krzysztof Bzowski (informacje praktyczne)

Redaktor prowadzący: Maciej Żemojtel

Redakcja: Aleksander Król

Opieka techniczna: Katarzyna Leja

Projekt okładki: hotmedia Jan Paluch

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?begit1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-0344-7

Copyright © Helion, 2015

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubią to!**
- **Nasza społeczność**

Egipt

Kup książkę

Poleć książkę

PERŁY ARCHITEKTURY

Cytadela w Kairze

Monumentalne założenie obronne z szeregiem wspaniałych zabytków, otoczone wysokimi murami. Roztacza się stąd rozległa panorama metropolii.

Piramidy w Gizie

Piramidy to jeden z siedmiu cudów świata starożytnego, jedyny, który przetrwał do czasów współczesnych – będąc w Egipcie, trzeba je zobaczyć.

Sfinks

Lew z ludzką głową, okrytą królewską trójkątną chustą *nemes*. Najbardziej rozpoznawalne zwierzę mityczne na świecie.

Piramida schodkowa Dżesera w Sakkarze

Najstarsza piramida świata wzniesiona przez architekta faraona Dżesera – Imhotepa. Zwiedzając Sakkarę, warto również wstąpić do Muzeum Imhotepa i do wnętrza piramidy Tetiego.

Świątynia Luksorska

Imponująca budowla ufundowana przez Amenhotepa III, którą sukcesywnie rozbudowywano przez 3 tys. lat.

Karnak

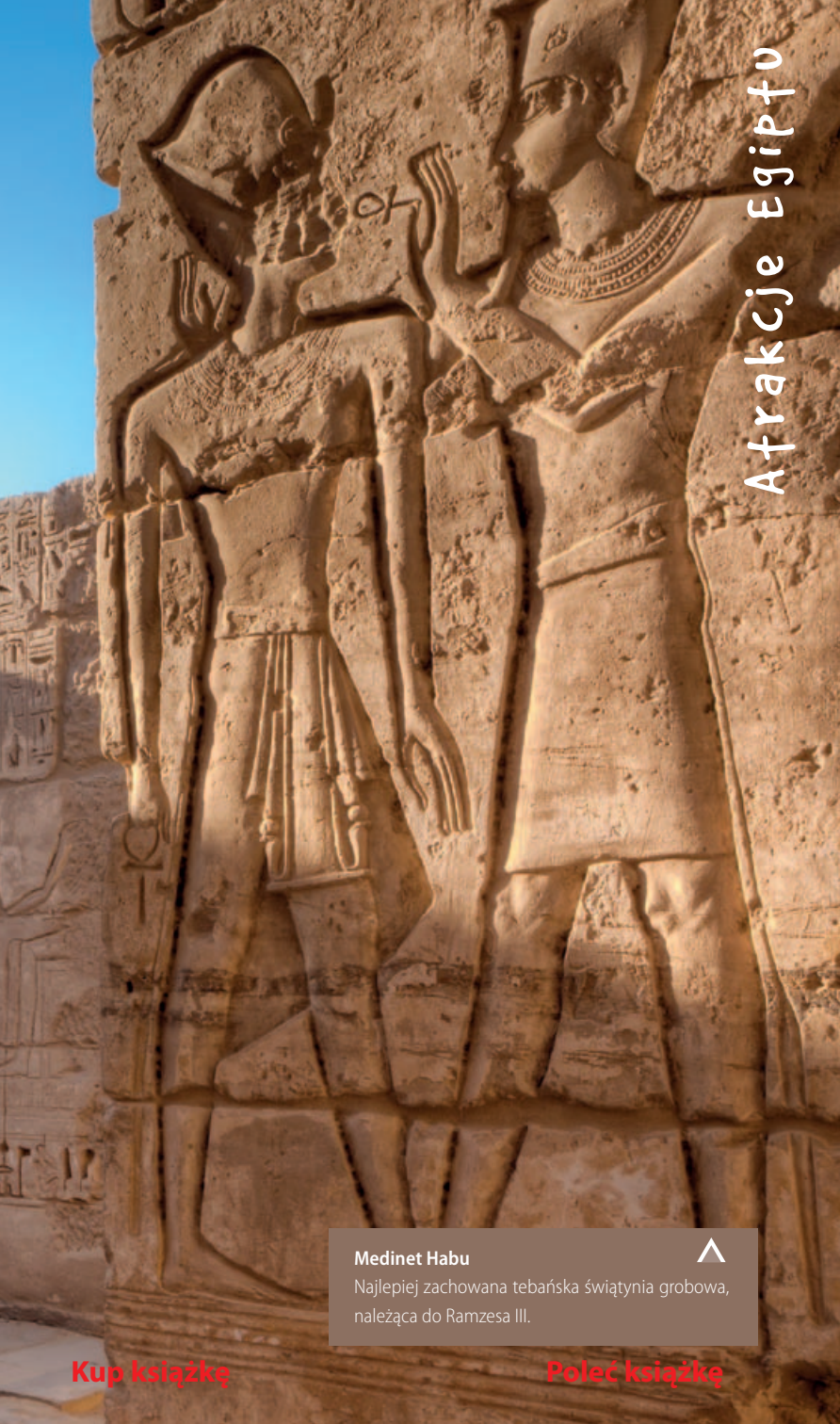
Jeden z największych kompleksów świątynnych wzniesionych przez człowieka, zajmujący obszar ponad 100 ha. Wielkie wrażenie robi Wielka Sala Hypostylowa, składająca się ze 134 kolumn.

Dolina Królów w Luksorze

Jedna z największych egipskich atrakcji: legendarne miejsce, w którym spoczęli faraonowie najpotężniejszych dynastii, łącznie ze sławnym Tutanchamonem. Odkryto tu jak dotąd 62 grobowce.

Świątynia Hatszepsut

Jedna z najbardziej oryginalnych, najpiękniej położonych grobowych świątyń egipskich, zlokalizowana w dolinie Deir el-Bahari, ograniczonej z dwóch stron niemal pionowymi ścianami skalnymi, które dodają jej dramatyzmu.

Medinet Habu

Najlepiej zachowana tebańska świątynia grobowa, należąca do Ramzesa III.

Kup książkę

Poleć książkę

Świątynia Horusa w Edfu

Przepiękna, monumentalna świątynia wzniesiona na terenie starożytnego miasta Dżeb. Jednym z jej najstarszych elementów jest kaplica wykonana z jednego kawałka szarego granitu.

Wielka Tama Asuańska

Długość – ponad 3,5 km, maksymalna wysokość 111 m, szerokość prawie 1 km. Przy wznoszeniu tamy pracowało 30 tys. egipskich robotników. Spowodowała ona spiętrzenie wody na olbrzymim obszarze, tworząc Jezioro Namera, największy sztuczny akwen na świecie.

Świątynie w Abu Simbel

Dwie niezwykle skalne świątynie: Ramzesa II, tzw. Wielka Świątynia, i Nefertari – Mała Świątynia. Warto je zobaczyć wczesnym rankiem, kiedy słońce zaczyna rozświetlać gigantyczne wizerunki w skale ukazujące jednego z największych faraonów Egiptu.

Klasztor św. Katarzyny

Najstarszy funkcjonujący chrześcijański klasztor w Egipcie. Położony jest na wysokości 1570 m n.p.m.; został ufundowany w latach 527–47. Warto zobaczyć piękną trzynawową bazylikę i kaplicę Krzewu Gorejącego – to tu Bóg miał przemówić do Mojżesza.

Biblioteka Aleksandryjska

Oficjalnie otwarta w 2002 r., powstała w miejscu, gdzie prawdopodobnie mieściła się największa biblioteka świata starożytnego. Ta supernowoczesna budowla mieści muzea, kolekcje i sale biblioteczne – główna sala biblioteki to największa czytelnia publiczna na świecie, potrafiąca pomieścić ok. 2 tys. osób.

Kup książkę**Poleć książkę**

ATRAKcje PRZYRODNICZE

Park Al-Azhar w Kairze

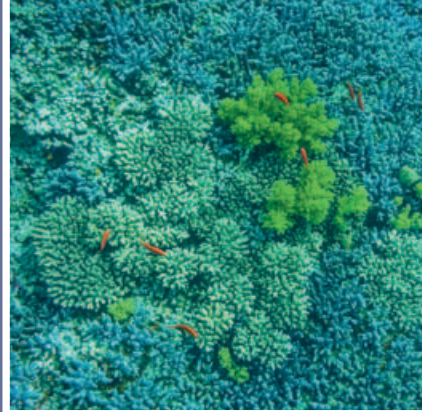
Perła w środku Kairu z doskonale zaprojektowanymi terenami zielonymi. Roślinność jest interesująco rozmieszczona wśród licznych kanałów wodnych i kilku fontann.

Blue Hole w Dahabie

Najsłynniejsze miejsce do nurkowania w okolicach Dahabu. Nazwę zawdzięcza okrągłej wyrwie w rafie, która znajduje się tuż przy brzegu. Osiąga głębokość 80 m, na 60. metrze znajdziemy tunel, którym można przepłynąć na drugą stronę rafy.

Park Narodowy Ras Muhammad

Położony 12 km od południe za Szarm asz-Szajch; chroni przyrodę raf koralowych, a w części lądowej – roślinność słonowodną i ekosystemy pustynne.

Góra św. Katarzyny

Najwyższy szczyt Egiptu (2642 m n.p.m.) warto zdobyć głównie ze względu na oszałamiające widoki. Nie jest tu również tak tłoczno jak podczas wspinaczki na pobliską Górę Mojżesza, dlatego wspinaczkę poleca się osobom, które chciałyby odpocząć od tłumów.

Oaza Dachla

Oszałamiające widoki, urozmaicona rzeźba terenu, sympatyczni ludzie, fascynujące zabytki – to największe atuty oazy Pustyni Zachodniej. Powita nas tu feeria barw – głęboki błękit nieba i rdzawobrazowe klify oraz złote piaszczyste wydmy.

Atrakcje Egiptu

Kup książkę

Poleć książkę

Kultura i sztuka

ARCHITEKTURA

Starożytny Egipt

Przyjeźdnym rzuca się w oczy przede wszystkim monumentalizm widoczny w postaci niebosiężnych piramid, wielohektarowych świątyń wzniesionych z pomocą gigantycznych kolumn. Wizerunki na grobowcach przedstawiające ludzi, zwierzęta, życie codzienne, rytuały, polowania, procesy sądowe oraz bogów zachwycają swym pięknem i doskonale zachowanymi barwami.

Dzięki odczytaniu **hieroglifów** przez Jana Francisa Champolliona w 1822 r. dawne wieki przemówiły w pełni. Mimo że style zmieniały się na przestrzeni trzech tysięcy lat istnienia cywilizacji faraonów, zawsze łączył je wspólny mianownik – kanon powodujący jednoznaczną identyfikację z Egiptem. Zarówno w rzeźbie, jak i na reliefach postaci przedstawiane były w sposób sformalizowany i sztywny, lub jak to określają

▼ Świątynia Ramzesa II w Abu Simbel

egiptolodzy – hieratyczny, czyli pełen patosu i dostojeństwa. Pamiętajmy, że to co dla nas jest sztuką, w rzeczywistości było narzędziem propagandy króla, którą wyrażano za pośrednictwem budowli czy rzeźb. Władza nierozdzielnie łączyła się z religią, stąd bliskie koneksje faraona ze sferą *sacrum* w sztuce. Dla starożytnych Egipcjan nie nastroczało problemów przemieszczanie gigantycznych, ważących niekiedy ponad 100 ton bloków skalnych służących budowie piramid czy świątyń. O tym, w jaki sposób radzili sobie z obróbką twardych kamieni i ich logistyką, można przekonać się na reliefach. Byli z pewnością mistrzami w tej dziedzinie, gdyż Arabowie w późniejszych czasach, z uwagi na ograniczone środki i gorszą technologię, wykorzystywali ociosane bloki z budowli faraonów do swych konstrukcji.

Świątynie – To dominująca forma architektoniczna starożytnego Egiptu. Konstrukcje te zachowały się świetnie do czasów współczesnych tylko dlatego, że wznoszono je od III tysiąclecia niemal wyłącznie z ka-

Kup książkę

Poleć książkę

Najważniejsze kolekcje egipskich zabytków w Polsce

Muzeum Narodowe w Warszawie

(Al. Jerozolimskie 3, Warszawa) – Zabytki z Egiptu prezentowane są w ramach Galerii Sztuki Starożytnej, która powstała w 1938 r., dzięki badaniom wykopaliskowym rozpoczętym w Edfu (1937–39) w Górnym Egipcie przez polską misję archeologiczną we współpracy z Francuskim Instytutem Archeologii Wschodu w Kairze. Po wojnie do kolekcji trafił też bogaty depozyt z Luwru w postaci monumentalnego posągu lwiołowej bogini Sachmet oraz boga Amona, pochodzących z okręgu świątynnego w Karnaku z czasów Nowego Państwa.

Muzeum Archeologiczne w Krakowie (ul. Senacka 3, Kraków) – Pięknie zaaranżowana kolekcja zabytków w nowoczesnej oprawie. Muzealniczy zastoso-

wali oświetlenie światłowodowe, które nie generuje ciepła ani szkodliwego dla zabytków promieniowania UV i IR. Na wystawę składa się kilka kolekcji egipskich dzieł sztuki.

Muzeum Książąt Czartoryskich w Krakowie

– Galeria Sztuki Starożytnej, Oddział Muzeum Narodowego (ul. Pijarska 8, Kraków) – Kolekcja egipska nie jest wielka, ale warta odwiedzenia. Pośród zabytków znajdują się sarkofagi antropoidalne i kartonaż uformowany na kształt mumii ze sklejonych warstw płótna. Są też przedmioty codziennego użytku oraz związane z kultem.

Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

(ul. Wodna 27, Poznań) – Rewelacyjna wystawa zatytułowana „Śmierć i życie w starożytnym Egipcie” to wieloletni depozyt z Muzeum Egipskiego i Zbiorów Papirusów w Berlinie, wzbogacony przez kilka obiektów z Muzeum Egipskiego w Monachium.

mienia. Budowle mieszkalne powstawały natomiast z suszonej cegły mułowej, podatnej na erozję i kruszenie. Nie zawsze kamienny budulec był sojusznikiem w walce z czasem. W przypadku świątyni wzniesionej przez Amenhotepa III w Tebach, zastosowany w niej wapień okoliczni mieszkańcy w późniejszych czasach przerobili na wapno, którego użycie rozpowszechnili w Egipcie Rzymianie.

Dotychczas panował wśród egiptologów podział klasyczny na dwa typy wznoszonych świątyń: pierwszy to budowle poświęcone oddawaniu czci bogom, a drugi typ – władcom. Najnowsze analizy i ustalenia jednak nieco korygują ten prosty schemat. Okazuje się, że funkcje tych świątyń przenikały się – przykładowo w Karnaku,

w gigantycznym kompleksie świątynnym, poświęconemu w zależności od części konkretnemu bogowi, znajdują się też kaplice poświęcone kultowi zmarłych faraonów. I na odwrót, w przypadku świątyń poświęconych kultowi władców (np. w tarasowym przybytku Hatszepsut w Deir el-Bahari) również są sanktuaria poświęcone kultowi bogów.

W masowej świadomości pokutuje model świątyń z czasów Nowego Państwa, gdyż wcześniejsze nie zachowały się w zbyt okazałej formie, dlatego kiedy mówimy o egipskich świątyniach, przed oczami staje Luksor lub Karnak. Typowa świątynia z tego okresu składała się z monumentalnej bramy wejściowej – pylonu oflankowanego parą obelisków, która prowadziła na dziedziniec otoczony kolumnadą. Za nim, w linii prostej,

Kup książkę

Poleć książkę

mieściła się sala hypostylowa przykryta dachem i wsparta na wielu wysokich kolumnach. Przed najświętszym miejscem świątyni – sanktuarium mieszczącym wizerunek bóstwa – znajdowały się jedno lub dwa niewielkie pomieszczenia. Należy zaznaczyć, że im bardziej zagłębia się w pomieszczenia świątynne, tym są one ciemniejsze, mniejsze i usytuowane coraz wyżej. Zewnętrzne ściany świątyni często ozdabiane były dekoracją nawiązującą do sukcesów militarnych faraona (lub jego propagandowej wizji na ich temat), a wewnętrzne teksty i przedstawienia opisywały odprawiane niegdyś rytuały religijne.

Ułatwieniem dla egiptologów jest precyzyjne ich rozlokowanie w kolejnych pomieszczeniach odnoszących się do konkretnych etapów odprawiania rytuałów, co pozwala im dokładnie zrekonstruować ich przebieg. Świątynie uważano za symboliczne miejsca początków procesu stworzenia wszechświata. Dlatego procesja kapłanów wędrująca od pylonu w głąb kompleksu pomieszczeń, coraz wyżej, niejako wspinająca się nie tylko do sanktuarium, ale również na szczyt

Egipt – obiekty wpisane na Listę UNESCO

Trudno uwierzyć, że Egipt – miejsce z tysiącletnią historią – posiada zaledwie kilka stanowisk wpisanych na tę elitarną listę. Kolejne trzydzieści oczekuje w kolejce do zaakceptowania.

- ◆ Zespół koptyjskich budowli sakralnych w Abu Mena.
- ◆ Starożytne Teby wraz z nekropolią.
- ◆ Historyczny Kair.
- ◆ Nekropolia w Memfis z piramidami od Dahsur po Gizę.
- ◆ Zabytki nubijskie od Abu Simbel aż do File.
- ◆ Klasztor św. Katarzyny na półwyspie Synaj.
- ◆ Wadi al-Hitan (Dolina Wielorybów); to jedyna pozycja wpisana na listę Dziedzictwa Przyrodniczego na terenie Egiptu.

▼ Świątynia Hatszepsut w Luksorze

Kup książkę

Poleć książkę

▲ Piramidy w Gizie

prapagórka, gdzie miał się odbyć akt kreacji świata dokonany przez bogów. O tym, że świątynia to nie tylko miejsce poświęcone kultowi, ale także ważna z ekonomicznego punktu widzenia instytucja, świadczą liczne budynki lokowane wokół niej – doskonały przykład stanowi Ramesseum (świątynia grobowa Ramzesa II w Tebach) wraz z towarzyszącymi jej magazynami wzniesionymi z cegły mułowej.

Piramidy – Jeden ze sztandarowych zabytków Egiptu, które koniecznie należy zobaczyć. Służyły one jako grobowce faraonów już od III dynastii. Początkowo były to piramidy schodkowe, piramidy właściwe w kształcie ostrosłupów o płaskich ścianach pojawiły się za czasów IV dynastii (XXVII w. p.n.e.), czego najlepszym przykładem jest słynna piramida Cheopsa. Jak obliczył dr Mark Lehner, amerykański archeolog, wszystkie piramidy królewskie wzniesione po i przed czasami Snofru, Cheopsa i Chfrena zawierają dziś zaledwie 41% ich całkowitej masy, co jednoznacznie świadczy o potędze i wielkości budowli wykonanych w czasach IV dynastii. Wznoszenia takich grobowców niemal zaprzestano w I okresie

prześciowym, ale ich renesans miał miejsce w czasach Średniego Państwa. Najpóźniejsze z nich budowano z cegieł mułowych.

Z piramidami egipskimi związane są liczne legendy i historie staroegipskie, arabskie i koptyjskie. Do koptyjskich wierzeń należy historia opisująca czasy przed Potopem. Król Surid miał nakazać wzniesienie piramid w Gizie, a w nich umieścić dotychczasowe osiągnięcia nauki, aby ocalały przed katastrofą. Herodot w V w. p.n.e. odnotował historię, według której zdesperowany Cheops miał rzekomo nakazać własnej córce sprzedawać swe wdzięki w lupanarze, aby starczyło mu środków na wzniesienie swego prześwietnego grobowca. Natomiast według zapisu Juliusza Honoriusza z V w. n.e. piramidy były spichrzami Józefa służącymi do przechowywania ziarna gromadzonego podczas tłustych lat. W relacji XV-wiecznego pisarza arabskiego, Al-Makriziego, wspomniany wyżej król Surid miał zostać pochowany w Wielkiej Piramidzie w towarzystwie nieprzebranych kosztowności, w tym, co ciekawe, broni żelaznej, która nie rdzewieje i szkła, które się nie tłucze, ale zgina. Współcześni fanteści też dodali coś od siebie.

Kup książkę

Poleć książkę

ERGO
HESTIA

Hieroglify egipskie

Kup książkę

Poleć książkę

Język arabski funkcjonuje w Egipcie zaledwie od około trzynastu stuleci, podczas gdy egipski zapisywany w różnej formie trwał aż 3500 lat. Słowo opisujące pismo Egipcjan – **hieroglify** – pochodzi z greki i składa się z dwóch wyrazów: hieros – święty i glyphein – rzeźbić, zatem można ten termin przetłumaczyć jako „święte rzeźbione znaki”. Sam język należy do rodziny języków afroazjatyckich (inaczej semito-chamickich).

Możemy wydzielić kilka faz rozwoju starożytnego języka egipskiego. Język staroegipski stosowano w okresie Starego Państwa, klasyczny – od I okresu przejściowego do końca okresu rzymskiego, jednakże od czasów XIX dynastii używany był głównie w monumentalnych inskrypcjach w świątyniach i niekiedy w tekstach literackich i religijnych. Język nowoegipski (późnoegipski) stosowany był jako potoczny od końca czasów Nowego Państwa. W okresie późnym wykształciła się gwarowa wersja języka nowoegipskiego – demotyka. Najmłodszą mutacją egipskiego jest język koptyjski. Wraz ze zmianami języka następowała ewolucja pisma.

Najwcześniejsze znane znaki pisma hieroglificznego odkryto w grobie tzw. Króla Skorpionia w Abydos, datowanym na XXXII w. p.n.e., w postaci maleričkih tabliczek wykonanych z kości słoniowej. Na hieroglify możemy natknąć się wszędzie, gdyż Egipcjanie zdobili nimi w zasadzie każdy materiał: drewno, kamień, ceramikę, kości czy biżuterię. Te zapisane na świątyniach i wewnątrz grobowców miały przetrwać na wieki. Kardynalne znaczenie pełniło wykute imię zmarłego – w momencie jego skucia następowało skazanie osoby na wieczny niebyt i była to bodaj najgorsza kara dla człowieka.

Początki pisma w Egipcie należy łączyć z prozaicznymi potrzebami. Pierwsze inskrypcje nie mają nic wspólnego z religią, ale z ewidencją towarów – ich pochodzeniem i liczbą. Od wczesnych stadiów istnienia pisma możemy zaobserwować dwa jego typy: klasyczne hiero-

glify, stosowane w monumentalnej architekturze, oficjalnych tekstach rytym w drewnie czy kamieniu, i drugi typ – kursywę, inaczej hieratykę, która pozwalała na szybkie zapisywanie, już od momentu panowania pierwszych dynastii, wszelkich tekstów na bardzo popularnym papirusie za pomocą pędzelka i tuszu. Przy użyciu tego drugiego pisma skrybowie notowali rachunki, inwentarze, wyroki sądowe, raporty. Wraz z nadejściem okresu późnego do zastosowania weszła demotyka, ale nie używano jej przy zapisie tekstów religijnych. Ostatni zapis hieroglificzny pochodzi z File z 394 r., zaś demotyczny również z tej wyspy i datowany jest na połowę V w.

Od III w. pismo demotyczne i hieroglificzne powoli było zastępowane przez pismo i język koptyjski. Jego alfabet składał się z liter greckich (od panowania Ptolemeusza był to język urzędowy w Egipcie) i sześciu znaków demotycznych, które były niezbędne do wyrażenia wszystkich dźwięków. Nowe pismo koptyjskie powstało w opozycji do „pogańskich” hieroglifów. Dziś już coraz rzadziej można usłyszeć język koptyjski – sami koptowie stosują od wieków arabski, ale w czasie mszy w kościołach nadal jest on obecny.

Do 1822 r. badacze tylko domyślali się treści hieroglifów. W tym roku Jean **François Champollion** ogłosił światu sposób ich odczytania – stało się to możliwe dzięki tzw. **Kamieniowi z Rosetty**, na którym zapisano tę samą treść w trzech rodzajach pisma: hieroglifach, demotyce i grece. Okazało się, że system zapisu opierał się na zastosowaniu logogramów (znaków oznaczających to, co przedstawiają, lub słowa pokrewne metaforycznie), determinatywów (umiejscowionych na końcu słowa zapisanego fonetycznie celem odpowiedniego dookreślenia jego znaczenia) i fonogramów (znaków oznaczających jedną, dwie lub trzy spółgłoski – Egipcjanie nie zapisywali samogłosek). W ten sposób zapomniany język i pismo ponownie przemówiły.

Kup książkę

Poleć książkę

Giza

Kto nie marzył o ujrzeniu Wielkiej Piramidy? Kiedyś dojazd do Gizy z centrum był sam w sobie przygodą, dziś wystarczy wsiąść do autobusu (nr 355 i 357; cena 4 LE niezależnie od celu podróży), kursującego między Helio-polis (przy głównej ulicy Al-Ahram) a Gizą. Można też podjechać metrem linii 2 z centrum w kierunku El-Moneib do przystanku Giza, a potem wzdłuż szara Piramyd mikro-busem (3 LE) lub autobusem 997 (1 LE) do piramid (Giza Haram). Za przejazd taksówką z centrum zapłacimy ok. 50–80 LE.

Zwiedzanie piramid należy rozpocząć od głównego wejścia; wyjście jest nieco na uboczu, mieści się obok Sfinksa – nie dojeżdżają tu autobusy miejskie (powrót do stacji metra taksówką nie powinien kosz-

tować więcej niż 20–25 LE). Po prawej stronie miniemy luksusowy hotel Mena House, a po lewej informację turystyczną, do której warto zajrzeć, aby otrzymać aktualny terminarz spektaklu „światło i dźwięk”.

Po minięciu budynków po lewej stronie droga prowadzi dalej, nieco w górę, i zakręca łagodnie w lewo. Szosa doprowadzi nas w końcu na duży parking, gdzie znajdują się kasy biletowe i wejście na teren ★ **pląskowyżu Giza** 🕒 8.00–16.00 (X–V), 8.00–17.00 (VI–IX); wstęp 80 LE, ulgowy 40 LE,

Kup książkę

Poleć książkę

Uwaga na bezpieczne psy!

Prawdziwą plagą w Egipcie są dzikie psy przemieszczające się często w dużych stadach. Należy mieć się na baczności, zwłaszcza wieczorami w rejonach oddalonych od wsi, na przykład na skraju pustyni. Watahy wygłodniałych psów można spotkać m.in. między najczęściej odwiedzanymi piramidami w Gizie, Sakkarze

i Dahszur. W razie zagrożenia niekiedy wystarczy się pochylić – to sygnał dla zwierząt, że sięgamy po kamień i większość z nich wtedy ucieka, chociaż bywa z tym różnie. W bliskim otoczeniu wymienionych zabytków psy nie stanowią zagrożenia, ale jeśli zamierzamy odbyć samotny spacer między nekropoliami, mogą być groźne, zwłaszcza po zmierzchu.

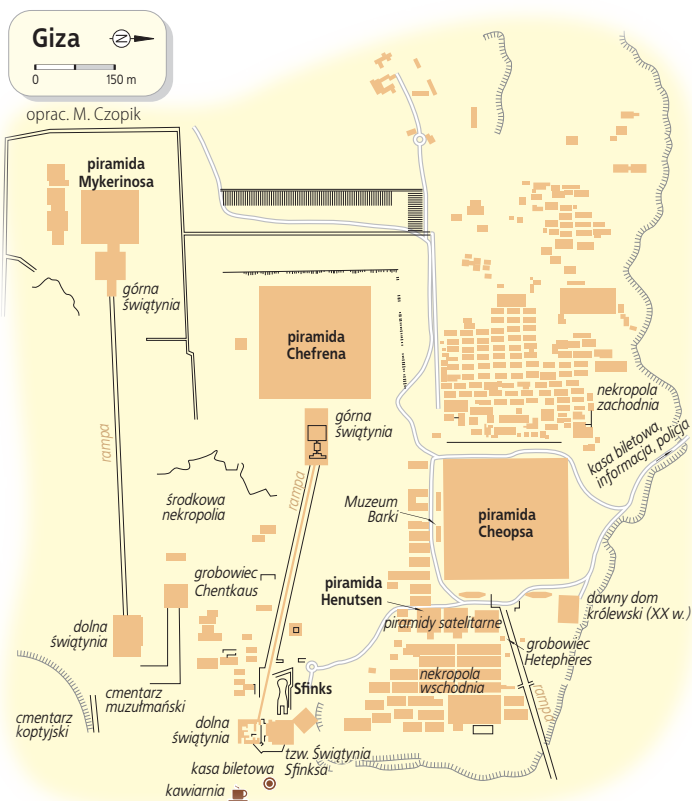

▼ Piramidy w Gizie

Kup książkę

Poleć książkę

obok których mieszczą się też toalety (po prawej). Tutaj też należy kupić bilety do poszczególnych piramid, jeśli zamierzamy je zwiedzić od wewnątrz; Mykerinosa **wstęp 40 LE, ulgowy 20 LE**, Chefrena **wstęp 40 LE, ulgowy 20 LE** i Cheops **wstęp 200 LE, ulgowy 100 LE**. Osoby cierpiące na klaustrofobię, choroby wieńcowe oraz starsze powinny darować sobie zwiedzanie starożytnych grobowców. Po dokładnej kontroli osobistej wreszcie można przystąpić do zwiedzania.

Prawie z każdego miejsca w Gizie rozpościera się widok na najbardziej znany za bytek wszech czasów **★ piramidę Che-**

opsa (2589–2566 p.n.e.), drugiego faraona IV dynastii. Zarówno od zachodu, jak i od wschodu przylegają do niej mastaby wzniesione przez osoby najbliższe związane z królem.

Po przekroczeniu wejścia zwiedzający stoją na wprost północnego lica budowli uważanej za pierwszy cud starożytnego świata. Przed wejściem należy zostawić wartownikowi sprzęt fotograficzny (wewnątrz obowiązuje absolutny zakaz wykonywania zdjęć). Turyści mogą dziś jedynie przejść trasą wiodącą do górnych partii piramidy, najpierw poziomo tunelem wykutym w IX w. Dalej zaczyna się korytarz wstępu-

Kup książkę

Poleć książkę

jący (wspinaczka jest bardzo męcząca) nachylony do góry pod kątem 26° . W jego początkowej części są granitowe zatyczki w całości zagradzające tunel, które miały utrudnić przejście rabusiom. Korytarz prowadzi do cudu architektonicznego, jakim niewątpliwie jest Wielka Galeria. Tuż po zakończeniu korytarza wstępującego wita nas zakratowane wejście do **Komory Królowej**. Komora Króla to najwyższe dostępne dla zwiedzających pomieszczenie.

Wielką Galerię, która liczy ponad 46 m długości i 8,5 m wysokości, zbudowano z siedmiu warstw bloków wapiennych, z których każda kolejna wysuwa się ku wnętrzu o ok. 7,5 cm. Kończy się ona gwałtownie i ponownie należy się pochylić i przejść niskim tunelem wiodącym wprost do **Komory Króla**. Mieścił się tutaj system trzech zasuw wykonanych z granitu – do dziś widoczne są prowadnice, z pomocą których spuszczano bloki mające umożliwić przejście rabusiom do komory. To w niej zapewne spoczął sam Cheops. Komora Króla (10,46 m długości, 5,23 m szerokości i 5,81 m wysokości) to majstersztyk architektów starożytnego Egiptu. Cechuje ją monumentalizm i prostota.

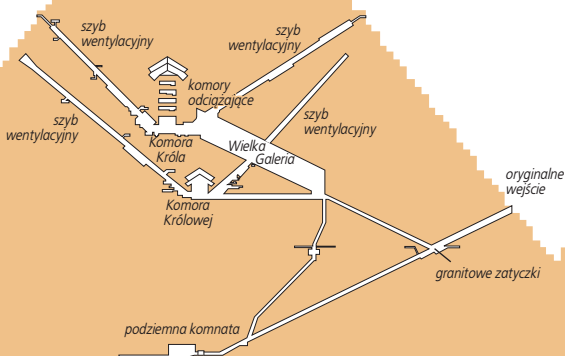
Po wyjściu z piramidy należy kierować się w prawo i obejść północno-wschodni narożnik. Tuż za nim

Teksty Piramid

Są najstarszą religijną księgą świata, składającą się z ponad tysiąca zaklęć. Pierwsze pojawiły się w piramidzie Unasa (2375–2345 p.n.e.), ale egypciolodzy są zgodni, że ich treść pochodzi z wcześniejszych okresów i już w momencie spisania na ścianach grobowców były uważane za starożytne. Teksty Piramid zapisywane w pionowych kolumnach wykonywano bardzo pieczołowicie – wyżłobione w kamieniu hieroglify wypełniano niebieską masą szklaną, która z czasem zmieniła barwę na zieloną. Zdaniem części badaczy teksty te były odczytywane podczas ceremonii pogrzebowej przez kapłanów i miały pomóc zmarłemu władcy w trudnej podróży po zaświatach, czemu towarzyszyły również odpowiednie rytuały.

Piramida Cheopsa

0 50 m

oprac. M. Czopik

Kup książkę

Poleć książkę

Feluki

Asuan to najlepsze miejsce, aby skorzystać z możliwości przepłynięcia się tradycyjną **egipską żaglówką**. Widoki w okolicy są fantastyczne. Oficjalnie w mieście jest zarejestrowanych kilka tysięcy łodzi, więc wybór jest olbrzymi, a co za tym idzie, duża konkurencja. Wynajęcie feluki na godzinę to koszt rzędu 45–50 LE, ale jeśli chcemy na przykład zwiedzić konkretną wyspę, a kapitan ma na nas czekać, wtedy koszt rośnie (4-godzinna przejażdżka połączona ze zwiedzaniem wysp to koszt 150–200 LE). To także dogodny punkt rozpoczęcia dłuższego rejsu feluką w dół Nilu. To świetna okazja, żeby się trochę wyciszyć, popatrzeć

nocą na rozgwieżdżone niebo i pokontemplować krajobraz. Podróżować można aż do **Esny**, ale z reguły to i tak zbyt duże wyzwanie. Najpopularniejsze są wycieczki dwudniowe (z jednym noclegiem) – rejs kończy się w **Kom Ombo**. Wycieczka do **Edfu** zajmuje z reguły 3 dni i 2 noce, a do Esny 4 dni i 3 noce. Standardowo felukę wynajmie się w 6 do 8 osób. Koszt podróży od osoby wynosi odpowiednio: Kom Ombo (100–120 LE), Edfu (130–150 LE), Esna (160–180 LE), ale to koszt podstawowy. Do tego należy doliczyć prowiant – kwestia do omówienia z kapitanem, ale z reguły ok. 50 LE za pełne wyżywienie, plus woda butelkowana. Przed wypłynięciem w rejs z co najmniej jednym

Kup książkę

Poleć książkę

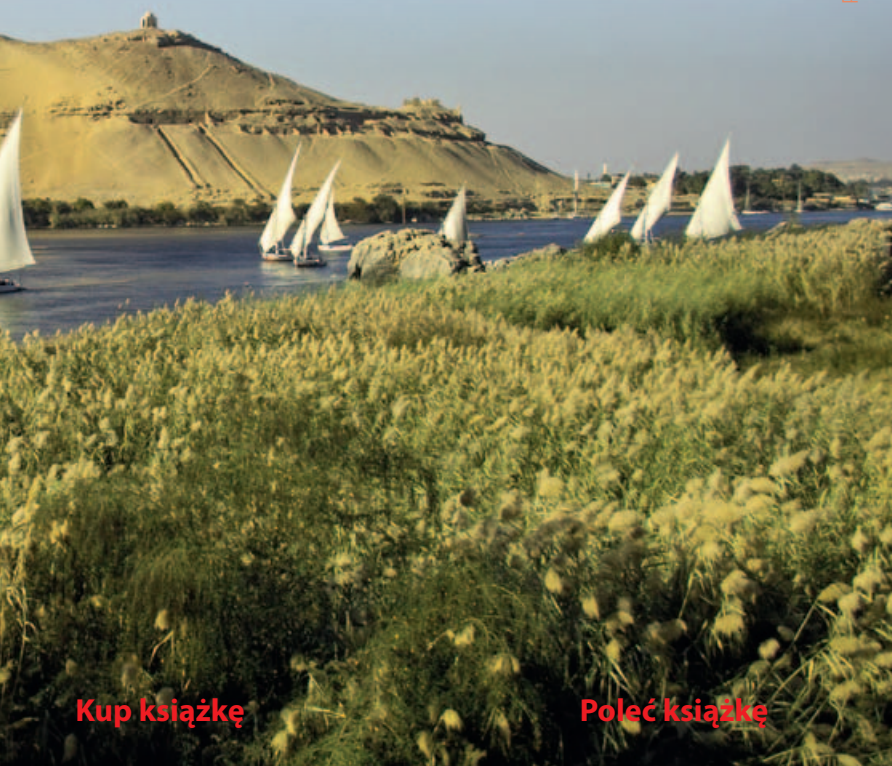

noclegiem trzeba również wyrobić **pozwolenie** (5–10 LE), należy wręczyć kserokopię paszportu (strona ze zdjęciem) kapitanowi, który załatwi te formalności z policją turystyczną. Kwestie bezpieczeństwa: pamiętajmy, że jeśli chcemy mieć kamizelki ratunkowe, musimy je sobie sami kupić. Jedną z największych niedogodności podczas podróży jest brak toalety, atutem natomiast – możliwość przycumowania w każdym dowolnym miejscu.

Wybór właściwej feluki i kapitana to sztuka. Będziemy nagabywani przez wielu właścicieli łodzi. Najbezpieczniej poradzić się w informacji turystycznej lub w hotelu – osoby polecane będą z pewnością bardziej wiarygodne niż nagabywacze z ulicy. Jeśli

chcemy szukać sami, spotkamy kapitanów w przybrzeżnych restauracjach, np. Emy czy Aswan Moon Restaurant. Kobiety nie powinny się wybierać samotnie na taką wyprawę – zdarzały się przypadki molestowania przez załogę. Warto wybrać kapitana, z którym można porozumieć się w języku angielskim, zwłaszcza przy kilkudniowych wypadach.

Łodzie motorowe to wariant dla osób, które chcą szybko dopłynąć do celu, na przykład do **wyspy Sehel**. Sielską atmosferę zakłóca rytmiczny dźwięk silnika, ale przynajmniej jesteśmy niezależni od siły wiatru. Ceny za kilkugodzinną wycieczkę są trochę wyższe niż za feluki ze względu na zużycie paliwa.

Kup książkę

Poleć książkę

Egipt

- Piramidy i tajemnicze świątynie
- Kościoły i meczety
- Muzea i kolorowe bazy
- Pustynie, oazy i rafy koralowe
- Starożytność i współczesność

foto: na oświadczenie: Fotofilia.com

Egipt to kolebka cywilizacji i jedna z największych starożytnych potęg. Tajemniczy pustynny kraj nad życiodajnym Nilem od wieków przyciągał ciekawych świata i żądnych przygód ludzi. I tak jest do dziś – monumentalne budowle i prastare świątynie wciąż pobudzają wyobraźnię naukowców, a piaszczyste plaże i bajkowe rafy koralowe kuszą tłumy turystów. Egzotykę Afryki odkryjemy, spacerując po uliczkach Kairu i targując się na najsłynniejszych bazarach świata.

 travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne ułatwią zaplanowanie podróży. Przewodnik uzupełniają czytelne mapy, starannie dobrane zdjęcia i liczne ramki z ciekawostkami. Wszystko to w połączeniu z poręcznym formatem i atrakcyjną szatą graficzną sprawia, że Travelbook to najlepszy wybór dla ciekawych świata.

Nr katalogowy: 26630

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900

0 601 339900

Bezdroża

Przewodniki i Lektury Ciekawych

Sprawdź najnowsze promocje:
<http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
<http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
<http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ISBN 978-83-283-0344-7

9 788328 303447 >

Cena 24,90 zł

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA